

קדושת שביעית

רקע: קדושת פרות שביעית וקדושת חפצים בכלל

1. ויקרא כה ו - יב
וְהִיְתָה שְׁבִיַת הָאָרֶץ לְכֶם לְאֲכֹלָה לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְיֶיךָ וּלְתוֹשֵׁבְךָ הַגֵּרִים עִמָּךְ: וּלְבַהֲמֹתֶיךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ תְּהִיָּה כִּלְתִּבּוּאָתָה לְאֲכֹל: (ס) (וּסְפַרְתָּ לָךְ שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שִׁבְעַת שָׁנִים תְּשַׁע וָאַרְבָּעִים שָׁנָה: ... יוֹבֵל הוּא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תְהִיָּה לְכֶם לֹא תִזְרְעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־סִפְיָחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נֹזְרֶיהָ: כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תְהִיָּה לְכֶם מִרְהַשְׁדָּה תִאֲכְלוּ אֶת־תִּבּוּאָתָה:

2. רש"י על דברים כב, ט
לאֲתִזְרַע כְּרָמְךָ כְּלֵאִים פְּרִית־קֹדֶשׁ הַמְּלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרַע וּתְבוֹאֵת הַכָּרִם רש"י על אתר: **פן תקדש**. כְּתִרְגוּמוֹ "תִּסְתַּאֲבִי", כֹּל דָּבָר הַנִּתְעַב עַל הָאָדָם, בֵּין לְשִׁבַח כְּגוֹן הַקֹּדֶשׁ, בֵּין לְגַנְאֵי כְּגוֹן אֲסוּר, נוֹפֵל בּוֹ לְשׁוֹן קִדּוּשׁ, "אֵל תִּגַּשׁ בִּי כִּי קֹדֶשׁ תִּיְדָד" "יִשְׁעִיהוּ ס"ה

קריטריון א': תפיסת דמים ואינה יוצאה לחולין – קדושה פרי איסורים או קדושה אינהרנטית

3. בבלי סוכה מ עב
שביעית תופסת את דמיה, שנאמר 'כי יובל היא, קודש תהיה לכם' - מה קודש תופס את דמיו ואסור, אף שביעית תופסת את דמיה ואסורה. אי מה קודש תופס דמיו ויוצא לחולין, אף שביעית תופסת את דמיה ויוצאת לחולין? תלמוד לומר: 'תהיה' - בהוייתה תהא. הא כיצד? לקח בפירות שביעית בשר - אלו ואלו מתבערין בשביעית. לקח בבשר דגים - יצא בשר ונכנסו דגים. לקח בדגים יין - יצאו דגים ונכנסו יין. לקח ביין שמן - יצא יין ונכנס שמן. הא כיצד? אחרון אחרון נכנס בשביעית, ופרי עצמו אסור

4. ירושלמי שביעית פד הו
"כתיב 'כי יובל היא, קודש תהיה לכם וגומר' - מה היא קודש, אף תבואתה קודש"

אכילתה פירות שביעית: מצוה? עם אזהרה בצידה?

5. רמב"ן, מצוות עשה ששכח הרמב"ם, מצווה ג
"שאמרה תורה בפירות שביעית, 'והיתה שבת הארץ לכם לאכלה', ודרשו: 'לאכלה ולא לסחורה', וזה דבר תורה הוא, כמו שאמרו... במקומות רבים מן התלמוד... ונכפלה זאת המצוה באמרו יתברך 'ואכלו אביוני עמך', שלא אמר 'לאביוני עמך תעזוב אותם', כמו שאמר 'לעני ולגר תעזוב אותם' בלקט ושכחה, אבל לשון אכילה מזכיר בהם הכתוב בכל מקום. והנה העושה סחורה בהם עובר בעשה"

6. בבלי פסחים נב עמוד
"לאכלה" - "ולא להפסד"

רמבם, הלכות שמיטה ויובל פרק ה

The produce of the Sabbatical year is designated for the sake of eating, drinking, smearing oneself [with oil], kindling lamps, and dyeing. According to the Oral Tradition, we learned that the word *tihyeh* implies that it may be used even for kindling lamps, and dyeing.

א פרות שביעית נתנו לאכילה ולשתיה ולסיכה ולהדלקת הנר ולצביעה. מפי השמועה למדו (ויקרא כה ז) "תהיה" אף להדלקת נר ולצבע בה צבע:

2 What is meant by [the license to use the produce of the Sabbatical year] for eating and drinking? One should eat those foods that are normally eaten and drink the beverages that are normally drunk, as is the law with regard to *terumah* and the second tithe.

ב לאכילה ולשתיה פיצד. לאכל דבר שדרכו לאכל. ולשתות דבר שדרכו לשתות. כדין תרומה ומעשר שני:

3 He should not change the natural function of produce as he does not with regard to *terumah* and the second tithe, i.e., something that is normally eaten raw should not be eaten cooked. Something that is normally eaten cooked should not be eaten raw.

ג ולא ישנה פרות מבריתן כדרך שאינו משנה בתרומה ומעשר שני. דבר שדרכו לאכל חי לא יאכלנו מבשל. ודבר שדרכו להאכל מבשל אין אוכלין אותו חי.

4 We do not cook vegetables from the Sabbatical year in oil that is *terumah* lest it disqualify it

ד ואין מבשלין ירק של שביעית בשמן תרומה שלא יביאנו לידי פסול.

5 Produce that is set aside for human consumption should not be fed to domesticated animals, beasts, and fowl.

ה פרות המיטדין למאכל אדם אין מאכילין אותן לבהמה לחיה ולעופות.

6 What is meant by [the license to] smear oneself [with produce from the Sabbatical year]? One may smear oneself with produce with which it is common to smear oneself.

ו לסיכה פיצד. לסוך דבר שדרכו לסוך.

8 What is meant by [the license to] kindle a lamp [with produce from the Sabbatical year]? One may kindle a lamp with oil from the Sabbatical year itself.

ז להדלקת הנר פיצד. שמדליק את הנר בשמן שביעית עצמו.

9 What is meant by [the license to use produce from the Sabbatical year] for dyeing? Produce which is ordinarily used as dye even though it is also used as food for people may be used as dye for man's sake.

ט לצביעה פיצד. דברים שדרכן לצבע בהן אף על פי שהן מאכלי אדם או בעין בהן לאדם.